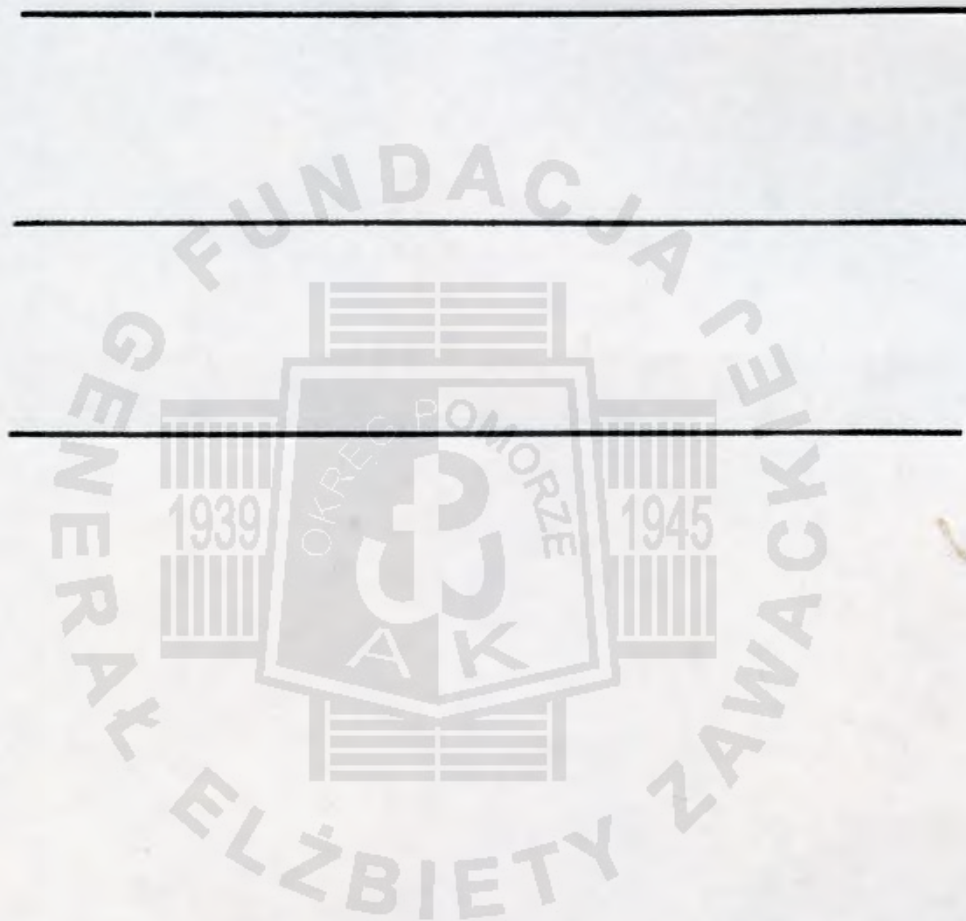

MEMORIAŁ

Generał Marii Wittek

złożenie kedy: 1998r.
oprac. 2014 A. Roj.

Adres
10-168 Obsetyn

LWP

Sierż. broda nr (broda 2014)

BRUIDA Irena

1943-1945

1855/4SK

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

1855/168K

siostra, Bruzda Irene

- .....
- 1./1. Relacja
  - 1/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora
  - 1/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące delatora
  - II. Materiały uzupełniające relację K. 3. s. 6
  - III/1. Materiały dotyczące rodziny relatora
  - III/2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.
  - III/3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)
  - III/4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.
  - III/5. Inne .....
  - IV. Korespondencja K. 5. 1
  - .....
  - .....
  - .....
  - V. Nazwiskowe karty informacyjne : 3
  - VI. Fotografie

II Materiały uzupełniająca relacji.

Ankieta socjologiczna opracowana przez Józef Królakowsky
LKP z USZ w 1967r. w celu badania bezrobotnych Rosji Kambodża
LKP.

Ankieta wypełniona w Niemczech przez Komitetu Józef
Józef (brak podpisu)

Ankiety przesłane do Józefu Józef Królakowsky w 1988r.
opis, 3 k. s. 6.

Materiały przekazane do Józefu do Archiwum USZ w 1998r.
we podstawie księgi została założona specjalna szafka

272

21/1

Irena Królikowska
Warszawa 10, ul. Sempołowskiej 3 m.25.

Warszawa, dnia .....1967r.

A N K I E T A

Zamierzam napisać pracę o losach kombatantek po wojnie. Jako jedna spośród Was, pragnę poznać historię Waszego życia, która pomoże mi zbadać wpływ służby wojskowej kobiet na ich późniejszą pozycję w społeczeństwie i rodzinie. Proszę więc uprzejmie o szczerą odpowiedź na postawione niżej pytania, ewentualnie dołączenie na osobnej kartce swego życiorysu. Jeżeli pragniecie pozostać nieznaną, ankiety można nie podpisywać lub podać tylko wybrany pseudonim. Mile widziane wszelkie zdjęcia, które po wykorzystaniu, na życzenie adresatki, mogą być zwrócone.

Z góry dziękuję za współpracę.

- Po demobilizacji osiedliłaś się: / odpowiednie podkreśl/
 w mieście stołecznym,
 w mieście wojewódzkim,
 w mieście powiatowym,
 w małym miasteczku,
 na wsi,
 w osiedlu.

Dlaczego: *Przy mężu który pełnił służbę wojenną i tam był przedsiębiorcą.*

- Opisz pokrótce warunki, w jakich odbywał się Twój start życiowy po zdemobilizowaniu:

Byłam przy mężu i zajmowałam gospodarstwem domowym. Roku 1945 zostałam zdemobilizowana z wojny. Tymże roku urodził mi się syn, którego zajmowałam. Zmarłam jedynaczką, że podczas drugiej wojny światowej pozostał mi jedyni brat, który przeżył cały klak wojny, a pozostała rodzina licząca, zginęła.

3. Start ten wydatnie ułatwiła Ci :   rodzina,
   przyjaciele,
   państwo,
   społeczeństwo,
   instytucje społeczne,
radziłaś sobie całkowicie samodzielnie. /odpowiednie podkreśl/

4. Czy rozpoczęłaś naukę po zdemobilizowaniu:
   tak,
   nie.
Jeżeli tak , to dlaczego uważałaś to za konieczne:

5. Rozpoczęłaś naukę - doksztakanie się:
- już w roku 1945,
- kilka lat później, /kiedy/
- kilkanaście lat później,
- wcale nie uczyłaś się.

6. Jeśli rozpoczęłaś naukę, to czy:
- ukończyłaś szkołę podstawową,
- " " " zawodową.
- " " " srednią ogólnokształcącą,
- " " " zawodową,
- wyższą.

7. Co zdecydowało o takim wyborze: *Miałam zamierzenie do pracy kosmetycznej, które wykonywałam jeszcze przed wojną.*

Jeżeli przerwałaś naukę, to podaj przyczyny tej decyzji / ile klas ukończyłaś:

końcówkę klas gimnazjalnych starego typu oraz kurs kosmetyczny

8. Podaj zawód , w jakim pracujesz: *nie pracuję.*

a/ Ile zarabiasz / jakie masz gospodarstwo/ : *żadne*

b/ Jakie posiadasz mieszkanie: *dwa pokoje z kuchnią*

c/ Czy posiadasz: Telefon, *tak*
radio, *tak*
telewizor, *tak*
adapter, *tak*
pralkę, *"*
lodówkę, *nie*
odkurzacz, *nie*
inne; *nie*

9. Czy lubisz swoją pracę: tak, nie. *praca w gospodarstwie domowym tak*

✓ Dlaczego tak jest? *Osobiście zajmowałam się prowadzeniem gospodarstwa domowego i wychowaniem dwójki dzieci.*

10. Czy fakt, że byłeś żołnierzem:

- ułatwił Ci nie
  - załatwianie spraw osobistych w urzędach,
  - otrzymanie pracy,
  - dostanie się do szkoły,
  - otrzymanie mieszkania, nie *potrafiłam znaleźć mieszkanie w Warszawie*
  - awans w pracy, nie *nie*
- nie miał żadnego wpływu, nie
- utrudniał,
- nie przyznawałaś się do tego.

Podaj ciekawsze przykłady ilustrujące powyższą odpowiedź:

✓ *Chłop który w tej chwili jest w rezerwie pełnił służbę wojskową, jego częste wyjazdy oraz przebywanie na poligonach wojskowych zmusiły mnie do tego że nie mogłam pracować zawodowo i dlatego byłam zmuszona zajmować się gospodarstwem domowym i wychowywaniem dzieci. Zakonałam jednocześnie w latach 1945, 1946 nie było robotników i przedsiębiorcy w miejscowościach w których mieszkałam.*

11. Czy służba wojskowa wyrobiła w Tobie:

- poczucie własnej godności: tak nie
- odwagę: tak nie
- wytrwałość w dążeniu do celu: tak nie

Czy możesz poprzeć to jakimiś przykładami:

✓ *Jedynym moim celem było wychowanie dzieci na dobrych obywateli naszej Ojczyzny. Cel osiągnęłam*

12. Czy jesteś zadowolona ze swych osiągnięć: - osobistych tak nie.
- zawodowych tak , nie.
- społecznych tak , nie.
- naukowych tak , nie.
- małżeńskich tak , nie.
- towarzyskich tak , nie.

13. Czy utrzymujesz więź z kombatantkami : nie
Tak, nie.

Dlaczego:

✓ Moje koleżanki z lat wojny rozproszyły się po całym kraju a ja nie znam ich adresu.

14. Opisz swoje osiągnięcia w pracy:

15. Napisz , kiedy wyszłaś za mąż, czy małżeństwo jest udane, ile masz dzieci, w jakim wieku:

Zamam wyjechałam 1938r. 15 sierpnia.

✓ Z małżeństwa jestem zadowolona. Mam dwie dzieci. Syn urodzony w roku 1945 w Gdańsku, a córka w r. 1948 w Hargardzie kresyńskim.

16. Podaj, gdzie uczył się /uczyły się / Twoje dzieci:

Syn skończył technikum samochodowe w Olntynie, a córka Liceum Ogólnokształcące w Olntynie;

- Jak kierowałaś ich losami: i dwuletnie studium języków obcych w Warszawie

- Czy nie zawiodły pokładanych w nich nadziei: nie, mam dobre i dobre wychowanie ~~jest~~ dzieci

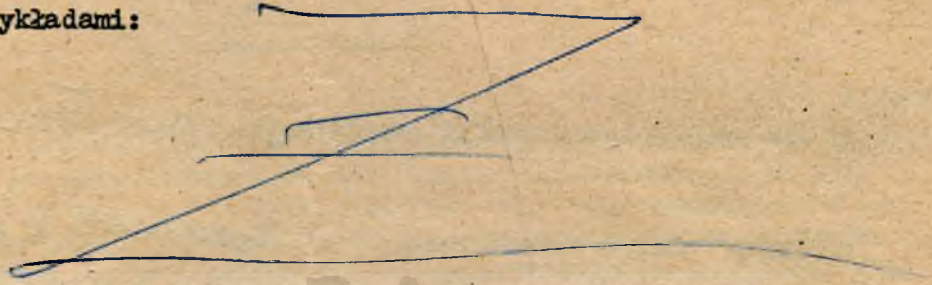

17. Czy Twoja rodzina szczyli się tym, że byłeś żołnierzem:

- tak, bardzo,
- tak,
- jest obojętna,
- nie.

nie mam rodziny

Zilustruj to przykładami:

18. Czy swoją przeszłość żołnierską wspominasz z przyjemnością, czy z niechęcią:

Dlaczego tak jest:

Tak wspominaam z przyjemnością

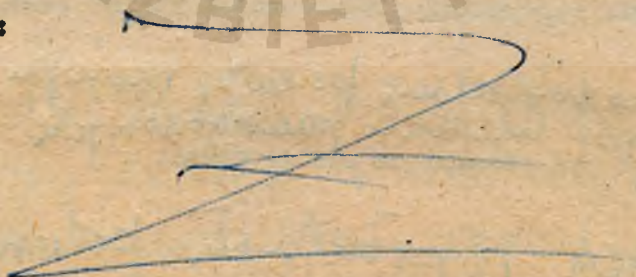
a/ czy uważasz, że służba wojskowa wpłynęła ujemnie na Twoją kobiecość? *nie*

Podaj przykłady:

Służba wpłynęła na moją kondycję fizyczną

b/ czy uważasz, że służba wojskowa dała Ci jakieś szanse życiowe?

Podaj przykłady:

c/ czy ktoś Ci wytykał w sposób przykry okres służby wojskowej?

Podaj przykłady:

nie

19. Czy Twoja córka /dzisiejsza młodzież/ byłaby, Twoim zdaniem, zdolna pójść w Twoje ślady, gdyby zaszła tego potrzeba?

Tak.

20. Podaj:

a/ Ile miałas lat w chwili mobilizacji: miałam lat 28

b/ Jakie miałas wykształcenie? zawodowe i kurs Kosmetyczny

c/ Gdzie mieszkałaś przed wojną: w Karkoniewie

- miasto stołeczne,
- miasto wojewódzkie,
- miasto powiatowe,
- miasteczko,
- wieś,
- osiedle.

d/ Gdzie mieszkałaś przed mobilizacją? w Z.I.R.R.

e/ Gdzie pracowałaś?

Tak

f/ W jakim stopniu wojskowym opuściłaś wojsko? w stopniu kieranta

g/ Jakie otrzymałaś odznaczenia i kiedy? Tak 1 wyróżnienie

"Atlicznik" za wielkie pomocy rannym i chorym żołnierzom,
"oras cały pereq medali pamiątkowych

21. Czy chciałabyś coś jeszcze od siebie dodać:

O nichomym kpitalech polowyh i o odpowiedzialnyh
pracy personelu kobiecego nato nie deis moi i pike
NedTug miie nalezaToby napisac o odwachce, samozaparcie
tych, ktory na pierwnej linii frontu byli zanne gotowi
wiece pomoc, i podtrzymywac na duchu chorych i rannych
żołnierzy

Jeszcze raz dziękuję Ci za udzielenie pomocy w tej pracy.

IV Korespondencja

od Frycy Brzde z dnia 28 XI 1868 r. do Frycy Królhoskiej
i sprawa uszeregowania do niej uspełnionej adrety

d. 28 XI 68r.
Droga koleśanko!

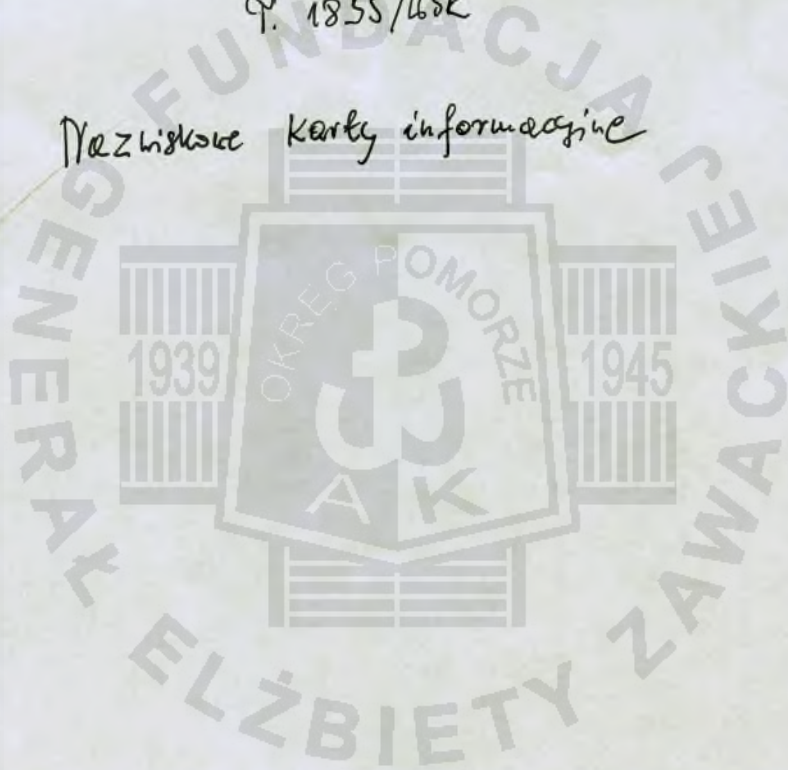
Odpowiadając na pismo koleśanki
z dnia 15 XI 68r. W sprawie nadstania
wyreżowanej aukcji, uprzednie
komunikuję, że w czasie ^{przebiegu} ~~przebiegu~~
aukcji zaginęła. Niezależnie
z powyższym uprzednie prozę
o nadstanie drugiej aukcji,
a ja w miarę swoich możliwości
będę się starała odpowiedzieć
na pytania za nadstaniem
W aukcji. Serdecznie pozdrawiam
Irena Brunda

9. 1855/6SK

J
-

Nazwiskowe karty informacyjne

i

BRUZA Irena

dWP

Irena Bruza, c. Tomasza, ur. 28 listopada 1915 r. w Warszawie doznała wielu tragedii. Podczas wojny zginęła większość osób z jej rodziny, a ona sama straciła kontakt z mężem. W październiku 1939 r. w poszukiwaniu męża znalazła się we Lwowie. Tu go odnalazła, ale w czerwcu 1940 r. została wywieziona w głąb ZSRR. W jednej z hut na Uralu pracowała jako robotnica. Po zawarciu układu polsko-radzieckiego w 1941 r. została zwolniona. W poszukiwaniu znośniejszych warunków życia wyjechała do Uzbekistanu, a następnie Tadżykistanu. Gdy dotarła do niej wieść o tworzeniu się Armii Polskiej, nie zdołała na czas dotrzeć do armii Andersa, natomiast we wrześniu 1943 r. przyjechała do Sielc i tu została przyjęta do 1 DP. Przydzielono ją do szpitala polowego jako siostrę segregacyjną. Ze szpitalem przebyła szlak bojowy od Smoleńska do Warszawy. Tutaj została przydzielona do szpitala garnizonowego i nadal opiekowała się rannymi. Potrzeby szpitali warszawskich były ogromne, bowiem rannych, poszkodowanych w bojach dywizji i w walkach powstańczych było bardzo wielu. Po wojnie zam. w Olsztynie. Irena bardzo wysoko ceni sobie odznaczenie „Otlicznik” za opiekę nad rannymi. Inne odznaczenia to MzaW, MZiW, OG, Za Победу.

zob. Teodorowicz M. O. Olsztyn 1994, s. 121

4 Pał 99

Olsztyn 1994, s. 121

B. FAPAŁ

ZSRR-LWP

BRUZDA Irena

z d.

Adres:

10-168 Olsztyn, ul. Konopnickiej 8 b m. 3

21/1

H.Piel. 899

i

9. 1855/40K

ZSRR-LWP

BRUZDA Irena

z d.

Źródło informacji:

ankieta anonimowa z 68 r.

korespondencja - 1 egz./1 str.

adres: 10-168 Olsztyn, ul. Konopnickiej 8b m3

Złożono:

Archiwum Pomorskie AK

87-100 Toruń, ul. W. Garbary 2

211

H.Piel./99

BRUZZA Irena

STRZEGOMSKIE ZAKŁADY
WYROBÓW PAPIEROWYCH
"UNIPAP" Spółka z o.o.
59-220 Legnica, Jaworzyńska 17/19

TECZKA DO AKT

SWW 1824-331

ZN-96/1

